

Sygn. akt IV U 2951/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2024 r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Olichwiruk

Protokolant: st. sekr. sąd. Urszula Najdek

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2024 r. w Zielonej Górze

sprawy z odwołania T. K.

od decyzji z dnia (...) r. znak (...)

przeciwko Wojskowe Biuro Emerytalne w Z.

o roczne rozliczenie emerytury wojskowej

zmienia zaskarżoną decyzję z dnia (...) r. znak (...) w ten sposób, że ustala, iż brak jest podstaw do rocznego rozliczenia emerytury wojskowej wnioskodawcy T. K. i potrącenia kwoty 6.688,13 zł w związku z przychodem osiągniętym w 2022 r.

Sędzia Małgorzata Olichwiruk

Sygn. akt IV U 2951/23

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...) r., Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w Z. rozliczył przysługującą wnioskodawcy T. K. emeryturę wojskową, w związku z osiągniętym w 2022 r. przychodem, wskazując, że dokona potrącenia z tytułu wykonanego rozliczenia w wysokości 6.688,13 zł - potrącenie to zrealizowane zostanie z bieżących wypłat.

Jako podstawę decyzji organ rentowy podał art. 40 i art. 48 ustawy z dnia 10.12.1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2021 poz. 1542).

W uzasadnieniu wskazano, iż uzyskany w 2022 r. przychód z tytułu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub pozarolniczej działalności gospodarczej wyniósł 172.250,21 zł. Wysokość przychodu możliwego do osiągnięcia, nie powodująca 25% zmniejszenia świadczenia wynosiła 48.646,10 zł. Zmniejszenie świadczenia przy rozliczeniu rocznym (max 25% rocznego świadczenia) wynosi 6.688,13 zł. Kwota pobranych na poczet rozliczenia zaliczek wynosiła 0,00 zł. Ogółem kwota wynikająca z rozliczenia do potrącenia wynosi 6.688,13 zł.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca T. K. nie zgodził się ze stanowiskiem Wojskowego Biura Emerytalnego w Z. i zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj.:

1. art. 40 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 10.12.1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, poprzez błędną jego wykładnię i w konsekwencji jego niewłaściwe zastosowanie na gruncie okoliczności przedmiotowej sprawy poprzez uznanie, że przychód osiągnięty z tytułu zatrudnienia na podstawie kontraktu

zawartego pomiędzy ubezpieczonym T. K. a (...) (NIC) w Agencji (...) ((...)) M. w B. stanowi przychód z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego,

2. naruszenie art. 11 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy w zw. z art. 107 § 3 kpa poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i ograniczenie uzasadnienia decyzji jedynie do przytoczenia wyliczeń kwoty tj. wskazania uzyskanego w 2022 r. przychodu, wysokości przychodu możliwego do osiągnięcia, zmniejszenia świadczenia przy rozliczeniu rocznym, kwoty pobranych zaliczek oraz ogółem kwoty wynikającej z rozliczenia oraz potrącenia, podczas gdy uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ rentowy uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn, z powodu którym innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne – wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji z przytoczeniem przepisów prawa.

W oparciu o powyższe zarzuty ubezpieczony wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania.

W uzasadnieniu odwołania znalazło się rozwinięcie w/w zarzutów.

W szczególności odwołujący wywodził, iż jako urzędnik – pracownik cywilny (...) podlega specjalnej umowie zawartej pomiędzy państwem – gospodarzem, Belgią a organizacją (...). Podkreślił, że zarobki pracowników cywilnych (...) nie podlegają opodatkowaniu, jak również pracownicy (...) nie podlegają pod belgijski system ubezpieczeń społecznych. Podkreślił, że przychód osiągnięty z tytułu zatrudnienia na podstawie kontraktu zawartego pomiędzy ubezpieczonym a (...) and I. A. (...) A.) w M. w B. stanowi integralną część struktury Sojuszniczego Dowództwa Transformacji (...) nie stanowi przychodu, o jakim mowa w art. 40 ustawy z dnia 10.12.1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

Warunki zatrudnienia na zajmowanym przez ubezpieczonego stanowisku reguluje umowa zawarta między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Dowództwem Naczelnego Sojuszniczego Dowódcy Transformacji i Naczelny Dowództwem Sojusznich Sił w Europie, uzupełniająca protokół do statusu międzynarodowego dowództw wojskowych ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego, podpisana w Warszawie 09.07.2016 r., która wprost stanowi, że międzynarodowi pracownicy cywilni (...) są zwolnieni ze wszelkich podatków, jak również składek na polskie ubezpieczenie społeczne, które są pobierane od pensji lub wynagrodzenia wypłacanego z tytułu świadczenia przez nich pracy w charakterze międzynarodowych pracowników cywilnych (...).

Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej, emerytura ulega zmniejszeniu w razie osiągania przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Ponieważ wynagrodzenie ubezpieczonego jako pracownika o statusie personelu międzynarodowego (...) nie podlega żadnym daninom w B., nie podlega też pod system ubezpieczeń w Polsce, nie są odprowadzane składki ani belgijskie ani polskie, nie może zostać również uznane za przychód w innych krajach, czy być uznane za przychód z tytułu działalności podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu.

W ocenie odwołującego, traktowanie przez pozwany organ powyższego wynagrodzenia uzyskiwanego przez wnioskodawcę jako wynagrodzenia objętego daninami i obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym pozostaje w ewidentnej sprzeczności z umową międzynarodową, która powinna mieć w tej sprawie pierwszeństwo.

Jednocześnie ubezpieczony powołał się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 23.05.2017 r. sygn. akt III UZP 4/17 i podniósł, że przepis art. 40 ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej stanowiąc, że „emerytura lub renta inwalidzka ulega zmniejszeniu na zasadach określonych w przepisach art. 104 ust. 1a-6, ust. 8 pkt 1 i 2 oraz ust. 9 i 10 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych” – dotyczy stosowania tego przepisu wyłącznie w zakresie zasad zmniejszania emerytury, a nie w zakresie definicji pojęcia „działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego”. Nie jest więc tak, że pomiędzy sformułowaniem „przychód z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego” w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o

zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych a tożsamym wyrażeniem w art. 104 ust. 1 ustawy emerytalnej można postawić znak równości.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania w całości, jednocześnie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Zdaniem pozwanego, iż nie ma racji odwołujący, że przychód uzyskany przez ubezpieczonego z tytułu zatrudnienia w B. w charakterze pracownika cywilnego, a więc za pracę, nie stanowi jego przychodu w świetle art. 40 uwezzr. Wynagrodzenie to nie jest wprawdzie opodatkowane podatkiem dochodowym, ale w oczywisty sposób stanowi przychód z tytułu wynagrodzenia za pracę. Przepis art. 40 ustawy w żadnym przypadku nie odnosi się jedynie do uzyskiwania przychodów, które miałyby podlegać opodatkowaniu, a nie dotyczy przychodów zwolnionych z opodatkowania. Przepis ten odnosi się do uzyskiwania przychodu, a ten niewątpliwie został przez ubezpieczonego osiągnięty. Użycie określenia „działalności podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu” jednoznacznie odwołuje się do określenie rodzaju takiej działalności, czyli w praktyce zawartej umowy, a nie do tego czy w rzeczywistości przychody z takiej umowy będą podlegały obowiązkowi odprowadzania składki na ubezpieczenie społeczne, czy też nie.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymywały swoje dotychczasowe stanowiska procesowe, formułując przy tym dodatkową argumentację.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawcy T. K., urodzonemu (...), na mocy decyzji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w Z. z dnia 07.07.2021 r. przyznano prawo do emerytury wojskowej od 01.07.2021 r. w wysokości 4.167,06 zł.

Emerytura ubezpieczonego była waloryzowana kolejnymi decyzjami organu rentowego.

Oświadczeniem z dnia 29.03.2023 r. odwołujący poinformował Wojskowe Biuro Emerytalne w Z., iż począwszy od 01.07.2021 r. i nadal ma zamiar kontynuować wykonywanie pracy w (...) and I. A. w (...) (M.) w B.. Poinformował, że jego wynagrodzenie jako pracownika cywilnego (...) nie jest objęte obowiązkiem belgijskiego systemu ubezpieczeń społecznych oraz jest zwolniony z obowiązku rozliczania podatku dochodowego w B., co nie powinno być podstawą do pomniejszenia świadczenia w świetle istniejących regulacji prawnych.

Wraz z oświadczeniem z 31.05.2023 r. ubezpieczony przesłał organowi rentowemu dokumenty dotyczące wypłaty miesięcznego wynagrodzenia z w/w tytułu (payslip for the month of).

Na skutek powyższego wydano zaskarżoną decyzję.

okoliczności niesporne, ustalone na podstawie akt organu rentowego.

Wnioskodawca T. K. zatrudniony jest na podstawie kontraktu z dnia 05.03.2021 r. zawartego na okres do dnia 30.06.2024 r., na stanowisku określonym jako (...) 0130 starszy technik (Instalacja i Utrzymanie) jako pracownik cywilny personelu międzynarodowego (...), w pełnym wymiarze czasu pracy.

W umowie tej wskazano wysokość wynagrodzenia wnioskodawcy oraz zawarto informację, że mogą mu przysługiwać dodatki, zgodnie z warunkami określonymi w przepisach dotyczących personelu cywilnego (...). Wskazano również, że zastosowanie mają do niego przepisy dotyczące planu emerytalnego o zdefiniowanej składce i ubezpieczeniu społecznym (...).

Miejscem wykonywania pracy wnioskodawcy jest M. (B.). Odwołujący przez cały wykonuje pracę w/w miejscu, w siedzibie Agencji (...) ((...)) M. w B.. Zajmuje się obsługą sieci informatycznej (...), podlega pod generalnego menagera (...).

Praca odwołującego w (...) to jedyna jego aktywność zawodowa na terenie B..

Program emerytalny (...) jest wewnętrznym systemem (...) w zakresie ubezpieczeń medycznych oraz planów emerytalnych, który nie podlega pod żaden krajowy system ubezpieczeń społecznych. Nie są odprowadzane z wynagrodzenia odwołującego podatki ani składki na ubezpieczenia społeczne w Polsce, w B. ani w żadnym innym państwie.

Składki odprowadzane do obowiązkowego wewnętrznego systemu ubezpieczenia (...) zapisywane są na indywidualnym koncie wnioskodawcy i może on wykorzystać je na późniejsze świadczenia z (...) lub je wypłacić i zakupić np. nieruchomości w B.. Może zdecydować w jak sposób środki zdeponowane na jego koncie są inwestowane.

W zaświadczeniu z dnia 24.01.2022 r. wystawionym przez Agencję (...) wskazano, że wnioskodawca zwolniony jest od podatku uposażenia. Na mocy warunków zawartych w Statucie Organizacji (...) ds. (...) i (...) ((...)) i zgodnie z Artykułem 19 umowy dotyczącej Statusu Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, przedstawicieli Narodowych i Personelu Międzynarodowego sporządzonej na mocy Traktatu Północnoatlantyckiego podpisanej w O. z 20.09.1951 r. (Porozumienie Ottawskie), wyżej wymieniony jest zwolniony z opodatkowania pensji i uposażeń płatnych przez Agencję (...).

Wskazano również, że z uwagi na status międzynarodowy, T. K. podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu grupowemu (...), a zatem nie opłaca składek na ubezpieczenie społeczne w B. (włącznie z V. Z.).

dowód: dokumentacja dotycząca zatrudnienia wraz z tłumaczeniem k. 29-35 akt sąd.

zeznania wnioskodawcy T. K. k. 55-55v akt sąd.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Odwołanie okazało się zasadne.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy pozwany organ rentowy zaskarżoną decyzją zasadnie dokonał rozliczenia emerytury wojskowej T. K. ustalając potrącenie na kwotę 6.688,13 zł.

Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 10.12.1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 242 ze zm.) w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, emerytura lub renta inwalidzka ulega zmniejszeniu na zasadach określonych w przepisach art. 104 ust. 1a-6, ust. 8 pkt 1 i 2 oraz ust. 9 i 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie więcej jednak niż o 25% wysokości tej emerytury lub renty inwalidzkiej, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

W razie osiągnięcia przychodu, określonego w ust. 1, w kwocie przekraczającej 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, kwota emerytury lub renty inwalidzkiej ulega zmniejszeniu o 25% jej wysokości (ust. 3).

Przepisów ust. 1 i 3 nie stosuje się wobec osób, których emerytura stanowi 75% podstawy jej wymiaru bez uwzględnienia podwyższenia z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą oraz wobec osób pobierających rentę inwalidzką z tytułu inwalidztwa powstałego wskutek wypadku pozostającego w związku ze służbą lub wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami bądź warunkami służby, z tytułu których przysługują świadczenia odszkodowawcze (ust. 4).

Do przychodu, o którym mowa w ust. 1, nie wlicza się uposażeń i innych należności pieniężnych otrzymywanych z tytułu pełnienia niezawodowej służby wojskowej (ust. 5).

Zgodnie natomiast z art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2023r., poz. 1251 ze zm.) prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu, na zasadach określonych w ust. 3-8 oraz w art. 105, w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 2 oraz z tytułu służby wymienionej w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6.

Za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 1, uważa się zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie pozarolniczej działalności, z uwzględnieniem ust. 3 (ust. 2).

Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również do emerytów i rencistów osiągających przychód z tytułu działalności wykonywanej za granicą (ust. 3).

Przepisy ust. 1, 1a i 2 stosuje się również do osób wyłączonych z obowiązku ubezpieczenia społecznego z tytułu ustalenia prawa do emerytury i renty lub wykonujących działalność niepodlegającą obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z uwagi na podleganie temu obowiązkowi z innego tytułu (ust.4).

W razie osiągnięcia przychodu w kwocie przekraczającej 70 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, nie wyżej jednak niż 130% tej kwoty, świadczenie ulega zmniejszeniu o kwotę przekroczenia, nie większą jednak niż kwota maksymalnego zmniejszenia obowiązująca w dniu 31 grudnia 1998 r. w wysokości:

- 1) 24 % kwoty bazowej obowiązującej przy ostatniej waloryzacji w 1998 r. - dla emerytury lub renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;
- 2) 18 % kwoty bazowej, o której mowa w pkt 1 - dla renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy;
- 3) 20,4 % kwoty bazowej, o której mowa w pkt 1 - dla renty rodzinnej, do której uprawniona jest jedna osoba (ust. 8).

Kwoty maksymalnych zmniejszeń, o których mowa w ust. 8, podlegają podwyższeniu, przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji emerytur i rent w kolejnych terminach waloryzacji (ust. 9).

Zgodnie z art. 19 umowy dotyczącej statusu Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego przedstawicieli narodowych i personelu między narodowego sporządzonej w O. dnia 20.09.1951r. (Dz.U.2000.64.736) urzędnicy Organizacji, uzgodnieni na mocy artykułu 17, są zwolnieni od podatku od wynagrodzenia i dodatków wypłacanych im przez Organizację z tytułu pełnienia funkcji urzędników tej Organizacji. Każde Państwo Członkowskie może jednak zawrzeć porozumienie z Radą działającą w imieniu Organizacji, na mocy którego dane Państwo Członkowskie zatrudni i przydzieli do Organizacji tych wszystkich swoich obywateli (z wyjątkiem tych, którzy nie mają stałego miejsca pobytu na jego terytorium, jeżeli dane Państwo Członkowskie sobie tego życzy), którzy będą pracować jako urzędnicy personelu międzynarodowego Organizacji i którym będzie wypłacać wynagrodzenia i dodatki ze swych własnych środków według własnej skali wynagrodzeń. Wynagrodzenia i dodatki wypłacane w ten sposób mogą być opodatkowane przez to Państwo, lecz powinny być zwolnione od opodatkowania przez inne Państwa Członkowskie. Jeżeli dane Państwo przystąpi do takiego porozumienia, a następnie jego treść zostanie zmieniona lub porozumienie wygaśnie, Państwa Członkowskie nie będą zobowiązane do zwolnienia od opodatkowania wynagrodzeń i dodatków wypłacanych swym obywatelom, o których mowa w pierwszym zdaniu niniejszego artykułu.

Stan faktyczny przedmiotowej sprawy, który Sąd ustalił w oparciu o akta emerytalne ubezpieczonego, pozostawał bezsporny, co z resztą zostało przyznane przez strony niniejszego postępowania. Spór wymagał zatem rozstrzygnięcia zagadnień natury prawnej, a mianowicie stwierdzenia, czy pozwany organ rentowy zasadnie dokonał rozliczenia emerytury wojskowej wnioskodawcy z tytułu osiągniętych przez niego w 2022 roku przychodów w formie wynagrodzenia za zatrudnienie w B. jako pracownik cywilny personelu międzynarodowego (...).

Sytuacja prawna osób zatrudnionych w charakterze personelu cywilnego (...) w zakresie możliwości stosowania wobec nich przepisu art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym doczekała się częściowej analizy w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 23.05.2017 r. (sygn. akt III UZP 4/17).

Rozważając stosunek art. 40 ust. 1 i 3 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin do art. 104 ustawy emerytalnej, Sąd Najwyższy wskazał, że "unormowania ustawy emerytalnej stosuje się wyłącznie w zakresie "zasad" zmniejszania świadczeń emerytalno - rentowych, przy czym ustalenie, co oznacza konkretnie odesłanie do "zasad" może być samodzielnym problemem. Natomiast przesłankę nakazującą zmniejszenie świadczenia normuje art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych. Jest nią "osiągnięcie przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego".

Sąd Najwyższy zważył, że przeciwieństwie do ustawy emerytalnej, w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym brak definicji "działalności podlegającej ubezpieczeniu społecznemu" (w art. 104 ust. 2 i ust. 3 ustawy emerytalnej stwierdza się, że za tego rodzaju działalność uważa się "zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie pozarolniczej działalności" oraz "osiągnięcie przychodu z tytułu działalności wykonywanej za granicą"). Jest to o tyle istotne, że odesłanie w art. 40 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych tylko do zasad zmniejszania nakazuje postawienie pytania, czy definicję "przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego" wynikającą z art. 104 ust. 2 i 3 ustawy emerytalnej można stosować na gruncie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych. Podstawowy problem prawny sprowadza się jednak do tego, że obowiązek ubezpieczenia społecznego (w zakresie ubezpieczenia emerytalno-rentowego) został uregulowany w art. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 963 z późn. zm.; dalej jako ustawa systemowa) i obejmuje dokładnie wskazane tam tytuły do ubezpieczenia społecznego. Natomiast art. 104 ust. 2 i ust. 3 ustawy emerytalnej definiuje samodzielnie "działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego" stwierdzając, że jest to zatrudnienie, służba lub inna praca zarobkowa oraz przychód z tytułu działalności osiągniętej za granicą. Nie ma zatem zgodności pomiędzy art. 104 ust. 1, 2 i 3 a regulacjami ustawy systemowej dotyczącymi podlegania ubezpieczeniu.

Nie jest zatem tak, że między sformułowaniem "przychód z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego" w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych a tożsamym wyrażeniem w art. 104 ust. 1 ustawy emerytalnej można postawić znak równości.

Sąd Najwyższy zważył, że w analizowanym przez niego stanie faktycznym, nie chodzi zatem o to, czy przychód osiągnięty z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej z (...) stanowi przychód, o jakim stanowi przepis art. 104 ustawy emerytalnej, ale o to, czy przychód z zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej na podstawie umowy z (...) stanowi "przychód z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego" w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych".

Punktem wyjścia powinna być wykładnia wyrażenia „przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego" w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej. Z językowego, jak i systemowego punktu widzenia nie ulega wątpliwości, że chodzi przede wszystkim o te rodzaje aktywności, które zostały ujęte w art. 6 ust. 1 ustawy systemowej.

Sąd Najwyższy we wskazanej uchwale podniósł, że działalność, jaką wykonywał ubezpieczony (którego sytuacji dotyczyła podejmowana uchwała) może podlegać obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, jeśli zostałaby zakwalifikowana do jednej z kategorii tytułów ubezpieczenia społecznego, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy systemowej. Umowa ta mogłaby zostać zakwalifikowana do kategorii umowy o pracę (pkt 1) i stanowić obowiązkowy tytuł do ubezpieczenia emerytalno - rentowego jako rodzaju ubezpieczenia społecznego, a osiągnięty z tego tytułu przychód uznany za przychód w rozumieniu art. 4 pkt 9 ustawy systemowej. W regulacji tej za przychód uznaje się bowiem "przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia integracyjnego i stypendium wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu

prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy".

W przypadku braku innych regulacji przychód z takiej umowy o pracę podlegałby składce na ubezpieczenie społeczne. Byłby to zatem "przychód z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego" w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych. **Uchylenie tego obowiązku**, jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu przywołanej uchwały, **może jednak wynikać z unormowań szczegółowych, w tym zwłaszcza umów międzynarodowych.**

W zasadzie jest to najistotniejszy wniosek z perspektywy nie tylko zmienionego stanu prawnego (o czym poniżej), ale także wobec tego, że wnioskodawca nie jest pracownikiem (...) zatrudnionym w (...) w B. (a więc w Polsce), a do tej kategorii pracowników odnosiła się wskazana uchwała SN.

Niespornym jest bowiem, że wnioskodawca od 01.07.2021 r. zatrudniony jest jako pracownik cywilny personelu międzynarodowego w (...) (NIC) w Agencji (...) ((...)) M. w B..

Wprawdzie Sąd Najwyższy we wskazanej uchwale ostatecznie przyjął, że w sprawie w której zadano pytanie prawne przychód osiągany z tytułu zatrudnienia w (...) był przychodem, który powinien być uwzględniany w podstawie wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne według prawa polskiego, a zatem był "przychodem z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego" w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym. Z uzasadnienia wyroku wynikało jednak wprost, że oceny tej dokonał biorąc pod uwagę jako miarodajny stan prawny istniejący w dniu wydania zaskarżonej decyzji, tj. 30.09.2015 r.

W tym miejscu należy podkreślić, że powyższa uchwała Sądu Najwyższego zapadła w innym stanie prawnym, a mianowicie tym, który obowiązywał na dzień 30.09.2015 r. (dzień wydania decyzji zaskarżonej w rozpatrywanej przez SN sprawie).

Sąd Najwyższy podejmował więc uchwałę w innym stanie prawnym, **który uległ zmianie wraz z ratyfikacją (21.02.2017 r.) umowy** między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Dowództwem Naczelnego Sojuszniczego Dowódcy Transformacji i Naczelnym Dowództwem Sojusznicznych Sił w Europie uzupełniającej Protokół dotyczący statusu międzynarodowych dowództw wojskowych ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego, podpisanej w W. w dniu 09.07.2016 r. (Dz. U. z 2017r., poz.1180).

Z tego względu argumentacja prawna zawarta w uzasadnieniu przywołanej uchwały Sądu Najwyższego nie może znaleźć wprost zastosowania w niniejszej sprawie. Wszelkie rozważania Sądu Najwyższego należało zatem odnieść do tych zmienionych realiów prawnych.

Przenosząc zatem powyższe na realia niniejszej sprawy podkreślić trzeba, że do stosunku zatrudnienia ubezpieczonego zastosowanie znajduje natomiast kolejna umowa międzynarodowa - podpisana w dniu 09.07.2016 r. w W. między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem RP a Dowództwem Naczelnego Sojuszniczego Dowódcy Transformacji i Naczelnym Dowództwem Sojusznicznych Sił w Europie uzupełniająca Protokół dotyczący statusu międzynarodowych dowództw wojskowych ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego. Umowa z dnia 09.07.2016 r. - po uzyskaniu zgody w formie ustawy na jej ratyfikację (ustawa z dnia 02.12.2016 r.) - została ratyfikowana przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 21.02.2017 r. i weszła w życie 08.03.2017 r.

W umowie tej uregulowane zostały kwestie zatrudnienia, a także podlegania ubezpieczeniom społecznym przez personel cywilny (...).

Umowa ta wprowadziła zmiany w regulacjach dotyczących składek na ubezpieczenia społeczne oraz podleganiu ubezpieczeniom społecznym przez pracowników cywilnych w odniesieniu do postanowień wcześniej zawartej umowy międzynarodowej.

Zgodnie z art. 87 ust. 1 Konstytucji źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Oznacza to, że stan prawny dla Personelu Cywilnego (...) w zakresie dotyczącym zabezpieczenia społecznego wynika z tego aktu prawnego.

Oznacza to, że postanowienia ratyfikowanej umowy z 09.07.2016 r. są źródłem obowiązującego prawa w Rzeczypospolitej Polskiej.

Postanowienia umowy z dnia 09.07.2016 r. dotyczące „Personelu cywilnego zatrudnionego przez Dowództwo Sojusznicze” zawarte są w jej art. 13.

Stosownie do treści art. 13 ust. 1 tej umowy, Dowództwo Sojusznicze może podejmować bezpośrednie działania w celu zatrudnienia Międzynarodowych Pracowników Cywilnych (...), przy czym: a) zasady i warunki takiego zatrudnienia regulowane są wyłącznie przez właściwe przepisy (...), włączając w to postanowienia umowy o pracę. Spory dotyczące takiego zatrudnienia będą rozpatrywane przez odpowiednie władze (...) wyłącznie zgodnie z zatwierdzonymi przez Radę Północnoatlantycką przepisami dotyczącymi personelu cywilnego (...), bez prawa do odwołania się do polskich sądów, trybunałów, agencji lub podobnych forów.

W myśl art.13 ust. 1 lit. b powyższej umowy, zgodnie z art. 7 ust. 2 Protokołu Paryskiego oraz przepisami dotyczącymi personelu cywilnego (...), Międzynarodowi Pracownicy Cywilni (...) są zwolnieni z wszelkich podatków, jak również składek na polskie świadczenia społeczne i emerytalne, które są pobierane od pensji lub wynagrodzenia wypłacanego z tytułu świadczenia przez nich pracy w charakterze Międzynarodowych Pracowników Cywilnych (...).

W myśl art. 13 ust. 1 lit. c tej umowy, możliwość przeniesienia praw emerytalnych lub dobrowolnego uczestnictwa w polskim programie emerytalnym przez Międzynarodowych Pracowników Cywilnych (...) może być ustanowiona zgodnie z przepisami (...) oraz na podstawie odpowiednich porozumień wykonawczych między wyznaczonymi władzami (...) a Rządem Rzeczypospolitej Polskiej.

Jest to więc regulacja odmienna od zawartej wcześniej umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Dowództwem Naczelnego Sojuszniczego Dowódcy Transformacji ((...)) dotycząca ustanowienia i wsparcia Centrum Szkolenia Sił Połączonych ((...)) (...) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które to uregulowanie było przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego w przywołanej wcześniej uchwale.

Ponadto, na co wskazano wyżej i co słusznie podkreśla odwołujący, jest on pracownikiem cywilnym, wykonującym obowiązki służbowe w (...).

Do stosunku zatrudnienia wnioskodawcy, należącego do grupy wymienionej w art. 1 ust. 13 pkt b tiret 4 przywołanej umowy z 09.07.2016 r., zastosowanie znajduje zatem art. 13 ust. 1 pkt b tej umowy.

Mając na uwadze treść powyższych regulacji, w odniesieniu do pracowników cywilnych personelu międzynarodowego (...), umowa z dnia 09.07.2016 r. przewiduje w zakresie stosunków pracy całkowite wyłączenie z wykonywania obowiązków wynikających z prawa Państwa Przyjmującego, co dotyczy nie tylko zasad i warunków zatrudnienia czy rozstrzygnięcia sporów z tym związanych (tylko przez odpowiednie władze (...)), ale również odprowadzania wszelkich podatków i płacenia składek na polskie świadczenia społeczne i emerytalne.

Z regulacji tej wynika zatem, że wynagrodzenie wnioskodawcy - jako zwolnione „z wszelkich podatków, jak również składek na polskie świadczenia społeczne i emerytalne które są pobierane z pensji lub wynagrodzenia” - nie jest „przychodem z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego” w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej.

Nie ma zatem możliwości zastosowania względem wnioskodawcy rozliczenia na zasadach wynikających z art. 40 ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej i zmniejszenia świadczenia na zasadach określonych w przepisach art. 104 ust. 1a-6, ust. 8 pkt.1 i 2 oraz art. 9 i 10 ustawy emerytalnej.

Takie stanowisko (wyżej zacytowane) zajął m.in. Sąd Apelacyjny w Gdańsku w uzasadnieniu wyroku z dnia 24.03.2023 r., w którym wprost odniósł się do zmienionego stanu prawnego, związanego z dokonaną w dniu 21.02.2017 r. ratyfikacją umowy z dnia 09.07.2016 r.

Analogiczne stanowisko, zajął Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 28.06.2023 r. (III AUa 676/22), a które Sąd Okręgowy w pełni podziela.

Reasumując, przychód osiągnięty przez odwołującego z tytułu zatrudnienia na podstawie kontraktu zawartego pomiędzy ubezpieczonym T. K. z (...) and I. A. ((...) A.) w M. w B., stanowiącym integralną część struktury

Sojuszniczego Dowództwa Transformacji ((...)), nie stanowi przychodu, o jakim mowa w art. 40 ustawy z dnia 10.12.1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

Przepis art. 40 ust. 1 w/w ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, wprost wskazuje, że zawieszenie lub zmniejszenie świadczeń następuje jedynie w sytuacji osiągnięcia przychodu podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Odwołujący, jako pracownik o statusie Personel (...) nie podlega pod belgijski system ubezpieczenia społecznego i nie odprowadza składek do belgijskiego systemu ubezpieczeń społecznych. Uczestniczy za to w systemie ubezpieczeń medycznych i planów emerytalnych w ramach wewnętrznego systemu (...). Wynika to z dokumentów przedłożonych przez odwołującego (także na etapie postępowania przed organem rentowym) oraz zeznań odwołującego, a znajduje oparcie w powołanych wyżej przepisach umowy międzynarodowej (ratyfikowanej) z dnia 09.07.2016 r.

W świetle przedstawionych wyżej rozważań, a przede wszystkim obowiązującej umowy międzynarodowej z dnia 09.07.2016 r., w ocenie Sądu Okręgowego, chybione jest odwoływanie się przez pozwanego do rozwiązań wynikających z treści umowy z dnia 20.09.1951 r. sporządzonej w O. dotyczącej statusu Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, przedstawicieli narodowych i personelu międzynarodowego Polskę z Dowództwem Naczelnego Sojuszniczego Dowódcy Transformacji i Naczelnym Dowództwem Sojuszniczych Sił w Europie, a w konsekwencji opierający się na założeniu, że odwołującemu przysługuje wyłącznie zwolnienie osiąganego wynagrodzenia z danin publicznych.

Nie jest również tak, jak wywodził to pełnomocnik pozwanego w mowie końcowej, że skoro na rzecz (...) odprowadzane są obowiązkowe składki od wynagrodzenia wnioskodawcy, to oznacza to, że podlega on obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu, o jakim mowa w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 10.12.1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

Podleganie do wewnętrznego systemu ubezpieczenia (...) nie jest bowiem równoznaczne z obowiązkowym podleganiem ubezpieczeniom społecznym o jakim mowa w powołanym wyżej przepisie.

Sąd Okręgowy podziela pogląd wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 28.06.2023 r. (III AUa 676/22), w którym Sąd Apelacyjny w Szczecinie wskazał, że „niezależnie od zatrudnienia (...) (do którego należał ubezpieczony) umowa z dnia 09.07.2016 r. zezwala również na zatrudnienie (...) (dalej jako (...)) na takich samych warunkach jak każdy inny pracodawca na podstawie prawa Rzeczypospolitej Polskiej, co ma znaczenie z punktu widzenia różnicowania obowiązków spoczywających na (...) jako na zatrudniającym pracodawcy. W przypadku (...) zasady i warunki zatrudnienia są regulowane bezwzględnie przez prawo polskie. W przypadku zaś (...) osoby zatrudnione jako Personel Cywilny (...) na terytorium Polski objęte są powszechnym ubezpieczeniem społecznym (...), a tym samym powinny być wyłączone z polskiego systemu zabezpieczenia społecznego (...). Niewątpliwie warunki zatrudnienia ubezpieczonego regulowała omówiona wyżej ratyfikowana umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a (...) i (...) w Europie uzupełniającej Protokół dotyczący statusu międzynarodowych dowództw wojskowych ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego, podpisanej w dnia 09.07.2016 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 4)” (...) Powyższa umowa międzynarodowa z uwagi na sposób i formę jej ratyfikacji posiada pierwszeństwo przed ustawą o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy oraz ich rodzin (...). Przepis art. 91 ust. 3 Konstytucji RP, który stanowi, że jeżeli wynika to z ratyfikowanej przez Polskę umowy konstytuującej organizację międzynarodową, prawo przez nią stanowione jest stosowane bezpośrednio, mając pierwszeństwo w przypadku kolizji z ustawami”.

Na koniec wskazać można, że w analogicznej sprawie rozstrzygnął już Sąd Apelacyjny w Poznaniu w prawomocnym wyroku z dnia 26.01.2024 r. sygn. akt III AUa 1318/23. Sprawa, która była przedmiotem w/w rozpoznania również dotyczyła cywilnego pracownika międzynarodowego personelu (...), który wykonywał pracę w (...) ((...)) and I. A. w M. B. (dokładnie tak jak ubezpieczony T. K. w niniejszej sprawie).

Na marginesie zauważyć można, że podstawy dla rozstrzygnięcia nie może stanowić powoływany przez pozwanego w odpowiedzi na odwołanie pogląd zawarty w wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, albowiem - co słusznie zauważył odwołujący w piśmie z dnia 02.10.2023 r. - wyrokiem tym nie orzeczono co do istoty sprawy, ale uchylono wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie do ponownego rozpoznania.

Jednocześnie podnieść można, odnosząc się do wyroków zapadłych w Apelacji Szczecińskiej, że stanowisko przedstawione w obecnie rozpoznawanej sprawie przez Sąd Okręgowy w Zielonej Górze jest analogiczne do poglądu zaprezentowanego w wyroku Sąd Apelacyjny w Szczecinie z dnia 28.06.2023 r. (III AUa 676/22), który zapadł w niemal identycznym stanie faktycznym co niniejsza sprawa oraz identycznym stanie prawnym (po rozpoczęciu

obowiązki w/w umowy z 9.07.2016 r.) – stanowisko zawarte w uzasadnieniu tego wyroku przytoczono powyżej oraz we wcześniejszej części rozważań (str. 10 niniejszego uzasadnienia).

Z kolei w uzasadnieniu innego wyroku Sąd Okręgowy w Szczecinie (z 09.01.2019 r. sygn. VI U 2163/18) wskazał, że „nie można stracić z pola widzenia, iż ubezpieczony (...) nie wykonywał pracy na obszarze Polski. Co więcej, nie wykonywał w tym czasie pracy również dla polskiego pracodawcy. Nie podlegał również wówczas w Polsce dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym w trybie regulacji z art. 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Tym samym, w świetle dokonanej wyżej wykładni regulacji art. 40 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy, brak było podstaw do przyjęcia przez wojskowy organ emerytalny, że osiągnięcie przez ubezpieczonego przychodów z tytułu pracy za granicą (od których nie zostały odprowadzone składki na ubezpieczenia społeczne), było równoznaczne z osiągnięciem przychodów, o których powinien on być powiadomić organ emerytalny i które powinny być następnie zostać rozliczone z uzyskiwaną emeryturą. Dokonane w (...) roku rozliczenie jego emerytury było zatem niewątpliwie błędne, gdyż brak było podstaw, by twierdzić, że uzyskał on jakikolwiek, mający znaczenie w świetle omawianych przepisów, przychód podlegający rozliczeniu z emeryturą”.

W swoim odwołaniu skarżący zarzucił także naruszenie przepisów postępowania administracyjnego. Sąd zauważa jednak, iż w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych sąd zajmuje się naruszeniem prawa materialnego, a czyni to stosując przepisy k.p.c. Jeśli chodzi o uchybienia organu rentowego w zakresie postępowania administracyjnego, to są one istotne jedynie wtedy, gdy z powodu wad zaskarżona decyzja nie stanowi aktu administracyjnego. Tu nie ma miejsca taka sytuacja, ponieważ decyzja posiada wszelkie elementy tego aktu administracyjnego wymienione w art. 107 § 1 k.p.a. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 28.05.2002 r., II UKN 356/01, oraz wyrok Sądu Najwyższego z 14.01.2010 r., I UK 252/09). Zgodnie zaś z obowiązującym od 07.11.2019 r. art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c., jeżeli decyzja nakładająca na ubezpieczonego zobowiązanie, ustalająca wymiar tego zobowiązania lub obniżająca świadczenie, została wydana z rażącym naruszeniem przepisów o postępowaniu przed organem rentowym, sąd uchyla tę decyzję i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. W niniejszej sprawie taka sytuacja nie zachodzi.

Mając na uwadze całokształt powyższego, Sąd uznał zaskarżoną decyzję organu rentowego za nieprawidłową i zmienił ją stwierdzając, że brak jest podstaw do rocznego rozliczenia emerytury wojskowej wnioskodawcy w związku z osiągniętym przez niego w 2022 r. przychodem, a w konsekwencji do dokonania potrącenia kwoty wskazanej w tej decyzji.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji wyroku.

Sędzia Małgorzata Olichwiruk